

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Гурьба А. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ВПЛИВ ЛОГІСТИЧНИХ РИЗИКІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ
ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ**

Ефективність господарських рішень підприємства значною мірою залежить від стабільності логістичних процесів, які забезпечують рух матеріальних потоків, організацію постачання, транспортування продукції та управління запасами. Порушення логістичних операцій можуть призводити до збільшення витрат підприємства, затримок виробництва та зниження рівня обслуговування споживачів. Проблеми управління логістичними ризиками розглядаються у працях українських науковців, які досліджують функціонування логістичних систем та ризики у ланцюгах постачання. Так, О. Харун та Л. Грицина розглядають економічну сутність логістичних ризиків та визначає їх як ймовірність виникнення негативних подій у процесі реалізації логістичних операцій [1].

А. Шатарський, О. Кобрин та В. Волинець досліджують ризики логістичної діяльності з позицій безпекового управління та наголошують на важливості системного аналізу факторів ризику у логістичних системах [2]. В. Кузяк підкреслює необхідність адаптації логістичних процесів до нестабільних економічних умов та формування гнучких ланцюгів постачання [3].

Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері логістичного менеджменту, питання впливу логістичних ризиків на ефективність господарських рішень підприємств потребує подальшого аналізу. Метою дослідження є аналіз впливу логістичних ризиків на ефективність господарських рішень підприємства та визначення напрямів їх мінімізації. Логістичні ризики виникають у процесі управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками підприємства. У наукових дослідженнях [1] вони визначаються як імовірність виникнення подій, що можуть спричинити порушення логістичних процесів і збільшення витрат підприємства. Сучасна логістична система включає процеси постачання, транспортування, складування та розподілу продукції. Взаємозалежність цих процесів призводить до того, що будь-які порушення в одному з елементів логістичного ланцюга можуть негативно впливати на діяльність

підприємства в цілому. Дослідники зазначають, що нестабільність зовнішнього середовища та зміни у ланцюгах постачання значно підвищують рівень логістичних ризиків [3].

Серед основних видів логістичних ризиків виділяють транспортні, ризики постачання, складські, інформаційні та фінансові ризики.

Транспортні ризики пов'язані із затримками доставки вантажів, пошкодженням продукції або зміною транспортних маршрутів. Такі ситуації можуть призводити до порушення виробничих графіків і збільшення логістичних витрат підприємства [2].

Ризики постачання виникають унаслідок нестабільності роботи постачальників або порушення поставок сировини та матеріалів. У таких випадках підприємства змушені оперативно змінювати логістичні рішення або шукати альтернативні джерела постачання [1].

Складські ризики пов'язані з організацією процесів зберігання продукції та управління запасами. Неефективне управління запасами може призводити до втрати товарів, псування продукції або надмірного накопичення запасів, що негативно впливає на фінансові результати діяльності підприємства [3].

Інформаційні ризики виникають унаслідок помилок у передаванні даних або збоїв у роботі інформаційних систем. Достовірність інформації є важливою умовою ефективного управління логістичними процесами, тому порушення інформаційних потоків може призводити до помилок у плануванні логістичних операцій [4].

Фінансові ризики логістичної діяльності пов'язані зі зміною вартості логістичних послуг, коливанням транспортних тарифів та зростанням витрат на енергоресурси. Такі фактори можуть призводити до збільшення витрат підприємства та зниження ефективності його діяльності [1].

Наявність логістичних ризиків впливає на процес прийняття господарських рішень. Підприємства повинні враховувати можливі порушення у ланцюгах постачання під час планування логістичних операцій, вибору постачальників і формування транспортних маршрутів. Врахування ризиків у процесі логістичного планування дозволяє зменшити ймовірність логістичних збоїв та підвищити ефективність використання ресурсів [2].

Зниженню негативного впливу логістичних ризиків сприяє використання сучасних інформаційних систем управління логістикою, які забезпечують контроль матеріальних потоків та оперативне реагування на зміни у логістичних процесах [4]. Важливим напрямом також є формування гнучких ланцюгів постачання, що дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища [3].

Таким чином, логістичні ризики є важливим фактором, що впливає на ефективність господарських рішень підприємства. Порушення логістичних процесів може призводити до збільшення витрат, зниження операційної ефективності та ускладнення управління ресурсами.

Список використаних джерел:

1. Харун О., Грицина Л. Управління логістичними ризиками на вітчизняних підприємствах в умовах війни. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. № 336(6). С. 733-739. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-87>.
2. Шатарський А., Кобрин О., Волинець В. Ризики безпекового управління суб'єктів логістичної діяльності у фокусі сучасних викликів: практичний інструментарій. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9, № 3. С. 318-324. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-41>.
3. Кузяк В. Управління логістичними процесами в Україні в умовах трансформації економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 65. С. 112-118. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-13>.
4. Блакита Г. В., Кондратюк О. І. Управління логістичними ризиками в антикризовій стратегії транспортних підприємств. *Бізнес Інформ*. 2025. № 9. С. 464-473. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-464-473>.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Кікот Є. П.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ У НЕСТАБІЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Сучасні економічні умови характеризуються високим рівнем нестабільності, що обумовлено глобальними кризовими явищами, посиленням конкуренції та впливом зовнішніх факторів на діяльність підприємств. У таких умовах особливого значення набуває ефективне використання економічного потенціалу підприємства,